

Bevarandeplan för Natura 2000-området Fällfors

Hygget i södra delen. Foto: Jonas Grahn

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Fällfors, SE0810430
Kommun: Vännäs
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Saknas
Markägare: Privata
Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten
Area: 1,1 ha

Karta

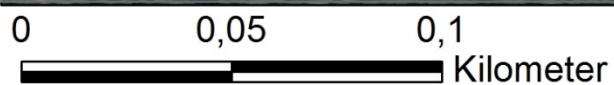
Fällfors
Områdeskod: SE0810430
Kommun: Vännäs
Area: 1,1 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

9050 Näringsrik granskog 0,5 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1949 Norna

Beskrivning av området

Fällfors ligger cirka 5 kilometer norr om Pengfors i Vännäs kommun. Fällfors är ett litet bördigt område beläget i en svag sydslutning. Skogen är grandominerad med stora inslag av tall och lövträd, och med en är mycket örtrik undervegetation. Marken är fuktig och i den övre delen av området finns en kallkälla.

Den södra delen där merparten av nornorna växte avverkades tyvärr 2008.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Förekomsten av norna.

Motivering

Nornan är mycket ovanlig och påverkas starkt negativt av modernt skogsbruk. Det är därför viktigt att de lokaler den växer på skyddas.

Prioriterade åtgärder

Området måste få ett långsiktigt skydd. Skötsel av hygget för att återskapa lämpliga livsmiljöer för orkidéerna på bästa sätt.

Beskrivning av utpekade naturtyper

9050 Näringsrik granskog

Den näringsrika granskogen växer oftast på basisk berggrund där det finns rörligt markvatten. Fältskiktet är i huvudsak präglad av näringsrika förhållanden och är välutvecklat och artrikt.

Bevarandetillstånd idag

Ogynnsamt. Den södra delen av skogen är avverkad och hygget är planterat med tall.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom t.ex. dikning eller terrängkörning. Naturtypen ska huvudsakligen präglas av naturliga processer och träd i olika åldrar och dimensioner ska finnas. Död ved ska finnas i stor mängd och olika grader av nedbrytning. Norna och typiska arter ska finnas. Arealen ska inte minska.

Beskrivning av utpekade arter

1949 Norna

Norna växer i frisk till fuktig barrskog. Växtplatsen utgörs normalt av sluttningar med rörligt, basiskt markvatten på kalk- eller grönstensunderlag. Oftast är det halvöppna lokaler där det finns rikligt med död ved i sent nedbrytningsstadium.

Bevarandetillstånd idag

Ogynnsamt. Skogen där större delen av populationen växte avverkades 2008. Inventeringar efter avverkningen visar på en minskning på minst 95% och idag finns bara enstaka plantor kvar.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljön ska ha en naturlig hydrologi och ett fuktigt mikroklimat. Skogen den lever i ska hysa träd i olika åldrar och dimensioner, samt rikligt med död och döende ved

Hotbild

En betydande del av området avverkat vilket är ett stort och omedelbart hot mot områdets värden. De få nornor som fortfarande växer i den nu avverkade delen hotas av förändrad hydrologi, uttorkning och för stark solexponering, konkurrens från andra arter, följt av en tät och mörk ungskogsfas. De kommer att få svårt att klara sig ute på hygget. Att området är litet och isolerat kan även hota spridningsförmågan hos nornan och andra arter.

Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, snötäcke osv. så mycket att vissa arter, artgrupper eller hela system minskar eller försvinner. Plockning och uppgrävning av orkidéerna är olagligt och kan utgöra ett hot.

Övriga verksamheter och åtgärder som kan påverka områdets värden innefattar terrängkörning och annat markslitage; exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom berg- och torvtäkt; kalkning och gödsling. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Fällfors är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken.

Området måste få ett långsiktigt skydd för att bevarandevärdena ska kunna säkras på lång sikt.

Nornan är fridlyst enligt miljöbalken 8 kap 1-2 §§ med stöd av 7 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt skada fridlysta växter.

Skötselåtgärder

Skötsel av hygget för att återskapa lämpliga livsmiljöer för orkidéerna på bästa sätt. För de delar där orkidéerna växer, och en kantzon runtom, ska lövträd sparas i stor utsträckning. Röjning kan bli nödvändigt för att släppa ner ljus till marken under den täta ungskogsfasen. Inget röjt sly ska lämnas på marken där orkidéerna växer eftersom det kan kväva dem.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller enstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.